

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

Závěrem mini seriálu Rozúčtovací řád jedním pohledem, bych se s vámi rád podělil o letmé nahlédnutí do rozúčtovacích řádů v jiných zemích v našem kulturním prostoru.

Obecně se dá odvodit, že celoevropským trendem je pozvolný odklon od bodování skladeb a postupný přechod směrem k přímému rozúčtování. Ale i „ochranky“, které již bodový systém nepoužívají, zachovávají podporu vážné a nekomerční hudby v různém rozsahu. K tomu je zapotřebí sdělit, že Evropská komise zamýšlí do budoucna harmonizovat kolektivní správu v rámci EU. Mají být stanoveny určité zásady a pravidla, která pak budou muset být implementována do českého právního prostředí. Je možné, že se tato harmonizace nepřímo dotkne i rozúčtovacích řádů. Zatím není žádný termín stanoven, ale je dobré o těchto tendencích vědět.

Zde je seznam ochrany, které – podobně jako my – formou bodování zohledňují žánr, obsazení a případně délku skladby: AKM (Rakousko), GEMA (Německo), HDS (Chorvatsko), SABAM (Belgie), SACEM (Francie), SOKOJ (Srbsko), SOZA (Slovensko), STIM (Švédsko). U ostatních zemí EU již tomu tak není. Samostatně stojí PRS (Anglie), která bodový systém v minulosti nepoužívala a přidržuje se více praxe běžné v USA. Dlužno ale podotknout, že také její autorský zákon se od našeho v mnohém odlišuje.

Bodovací tabulky německé GEMA, (které jsme převzali v roce 1992) se nijak zásadně nezměnily. Rozšířily se o „on line práva“ a hranice pro přímé vyúčtování v ob-

lasti populární hudby se snížila na akce s hrubým inkasem od 750 EUR. Ještě připomínám, že GEMA nemá u živých produkcí naše „inkasní koeficienty“. Výše inkasa za jednotlivá vystoupení není zohledněna a systém je tak nebyvale solidární. Na druhé straně má několik „zhodnocovacích“ mechanismů pro domácí nositele práv. např.: vyrovnávací fond. Účelem tohoto fondu je zajistit členům, jejichž tvorba byla umělecky úspěšná, podporu v případě nouze; nebo obsahuje také „hodnocení umělecké osobnosti a celkové tvorby“ pro skladatele, jejichž díla lze označit za obsáhlé. GEMA má také velmi silný sociální a důchodový systém. Podpora v oblasti vážné hudby nesmí být menší než 30,07 % prostředků celkově poskytnutých pro sociální a kulturní účely po odečtení částky určené pro sociální fond.

Z mého pohledu je velmi sympatický rozúčtovací řád rakouského ochranného svazu AKM, který má celkem 18 stránek, a to včetně dělicího klíče (GEMA jich potřebuje přes 70). Body přidělované skladbám se blíží našim koeficientům v R+TV. Vážná hudba se hodnotí původovými kroky od 1 – 3, podobně populární hudba od 1 – 2,5. Vynášením základních bodů délkou trvání provedení se zjistí počet bodů, které se použijí pro rozúčtování. Základem pro rozúčtování živých provedení je částka vybraná za dané představení, která se rozdělí mezi tato díla podle jejich délky a přidělených bodů. Díla vážné hudby jsou dotována z částek odečtených na sociální a kulturní účely v celkové výši 2% z celkového inkasa za provozovací práva. Správnost a úplnost přijatých repertoárových listů k veřejným, živým provedením zábavné hudby kontroluje „Komise pro ověřování programů“.

Podobnou komisi pro kontrolu programů (playlistů) má také Francouzský SACEM. Ten boduje všechny skladby jedinou tabulkou od 1/8 bodu (díla do 14 sec) – 102 (díla do 50 min). Jedná se o přepočtení trvání skladby na body. Při rozúčtování se zohledňuje inkaso za produkci, počet provedených děl a jejich délka (minuty) při vysílání, nebo body při živé produkci. Vážná hudba je dotována prostřednictvím kulturního fondu.

Švýcarská SUISA dělí inkaso podle zdroje a stanovených pravidel do tzv. „rozúčtovacích tříd“, kde se užitá díla rozúčtují přímo. U živé hudby rozlišuje dvě základní třídy, koncerty a jiná provedení s výnosy pod 20 CHF a nad 20 CHF za dílo. Rozúčtování se provádí podle programu. Můžeme se tam také dočíst, že z příspěvku na sociální podporu a kulturní účely, který činí 10% z provozovacích práv, musí být 7,5% fondu použito na zabezpečení autorů a nakladatelů SUISA a 2,5% na podporu kulturních posláních (fond SUISA pro hudbu).

// Pro ilustraci
přikládám bodovací
tabulku z roku 1948.
Je to nejstarší tabulka,
která byla v archivu
OSA dohledána.

Všechny ochranky EU totiž vytvářejí kulturní a sociální fond (KSF). Odečet na sociální a kulturní účely bývá až 10% z provozovacích práv. Tato výše bývá stanovena na základě recipročních smluv se zahraničními ochrankami. Smlouvy nám umožňují z inkasa vybraného pro zahraniční společnosti srážku pro náš KSF. Zahraniční společnost si obdobně strhne z inkasa pro naše zastupované vybraném na jejich území 10% pro jejich KSF. Tyto smlouvy, ale mohou být uzavřeny jen v případě, že sami máme vlastní KSF a jeho prostředky jsou užity na tyto účely. Když půjde vše hladce, bude KSF zakotven i přímo v našem rozúčtovacím řádu. Bude to krok k větší transparentnosti pro nás i směrem do zahraničí. Věřím, že to také bude správný krok ve prospěch nás všech.

*Hodně úspěchů, rozkvetlé jaro
a příjemné Velikonoční svátky
přeje váš
Luboš Andrst,
předseda dozorčí rady*

Vyčíslení hodnoty minut za šíření hudebních děl rozhlasem.

Skupina:	Druh díla:	Hodnota 1 minuty:
I.	Jednoduché taneční skladby, popěvky, harmonisace lidových písní a podobně	základ
II.	Pochody, taneční skladby, písničky, podíl zpracovatelů směsí z děl chráněných, směsí z volných děl a podobně. Bodová cena za zpracování děl chráněných vypočte se v základě podle skupiny I. až V., od této bodové ceny odečte se vyčíslená bodová cena podílu za zpracování; rozdíl představuje bodovou cenu za chráněná díla zpracovaná. Složitější formy (písně, šansony, kratší skladby lyrické), číslové valčíky, koncertní tance, jednotlivé díly ze suit	1,5 × základ
III.	Cyklické formy hudby zábavné (suity, hudba k filmům, ouvertury a podobně). Prokomponované skladby instrumentální a vokální pro 1 až 2 nástroje, sólový zpěv s doprovodem 1 nástroje, sbory a kapela, prokomponované úpravy lidových písní pro sólový hlas s klavírem nebo pro sbor bez průvodu nebo s klavírem	2 × základ
IV.	Prokomponované instrumentální a vokální skladby (složitých forem) pro 1 až 2 nástroje, sólový zpěv s průvodem 1 nástroje, sbory s průvodem 1 nástroje, prokomponované úpravy lidových písní s orchestrem, cyklické skladby pro sólové nástroje vyjma pro klavír, varhany a podobné nástroje	2,5 × základ
V.	Hudba komorní, cyklické skladby pro klavír sólo, pro klavír a 1 nástroj, písňové a sborové cykly, trio a kvartet. Kvintet až nonet, vokální díla s komorním ensemblem. Hudba orchestrální od ouvertury klasické formy až k symfonii a kantátě	3 × základ

Plati od 1. I. 1947.

Příloha k Jednacímu řádu o vyúčtování honorářů OSA.

OSA - Odd 4 - 16 - 2500 - VII - 1948 126

Bodové ocenění hudebních děl při veřejném nevidadelním provozování a veřejných nevidadel. přednesech.

Skupina:	Druh díla:	Bodové ocenění:
1.	Jednoduché taneční skladby, popěvky, harmonisace lidových písní a pod. . . v trvání do 5 minut (za dalších 5 minut × 2, atd.)	24
2.	Pochody, taneční skladby, písničky, podíl zpracovatelů směsí z děl chráněných, směsí z volných děl a podobně. Bodová cena za zpracování děl chráněných vypočte se v základě podle bodu 1—8, od této bodové ceny odečte se vyčíslená bodová cena podílu za zpracování; rozdíl představuje bodovou cenu za chráněná díla zpracovaná, v trvání do 5 minut (za dalších 5 minut × 2, atd.)	48
3.	Složitější formy (písně, šansony, kratší skladby lyrické), číslové valčíky, koncertní tance, jednotlivé díly ze suit, v trvání do 5 minut	96 120
4.	Cyklické formy hudby zábavné (suity, hudba k filmům, ouvertury a pod.) v trvání do 5 minut " do 10 " " nad 10 "	192 240 360
5.	Prokomponované skladby instrumentální a vokální (pro 1 až 2 nástroje, sólový zpěv s doprovodem 1 nástroje), sbory a capella, prokomponované úpravy lidových písní pro sólový hlas s klavírem nebo sbor s klavírem, v trvání do 5 minut " nad 5 "	480 720
6.	Prokomponované instrumentální a vokální skladby složitých forem (pro 1 až 2 nástroje, sólový zpěv s prův. 1 nástroje), sbory s průvodem 1 nástroje, prokomponované úpravy lidových písní s orchestrem, cyklické skladby pro sólové nástroje (vyjma pro klavír, varhany a pod.), v trvání do 5 minut " do 10 " " nad 10 "	960 1440 1920
7.	Hudba komorní, cyklické skladby pro klavír sólo, klavír a 1 nástroj, písňové a sborové cykly, trio a kvartet, " nad 20 " Kvintet až nonet, vokální díla s komorním souborem, v trvání do 20 " " nad 20 "	2640 2880 3200 3800
8.	Hudba orchestrální od ouvertury klasické formy až k symfonii a kantátě, v trvání do 10 minut " do 20 " " do 30 "	3800 4800 6000

Symfonické a kantátové skladby většího časového rozsahu oceňují se individuálně.

Plati od 1. I. 1947.

Příloha k Jednacímu řádu o vyúčtování honorářů OSA.

OSA - Odd 4 - 16 - 2500 - VII - 1948 126